

Wymagania edukacyjne z języka polskiego w klasie VI Szkoły Podstawowej w Kłęczanach

w roku szkolnym 2019/2020 na poszczególne oceny:

Ocenę celującą

Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:

- bierze udział w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
- bierze udział w dyskusji na temat przyczyn wykluczania niektórych osób
- formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
- formułuje inne pytania filozoficzne
- interpretuje obraz w kontekście wiersza
- omawia inne teksty kultury prezentujące obraz dzieciństwa
- podaje przykłady indywidualnego widzenia świata
- podejmuje dyskusję na temat priorytetów, którymi kieruje się człowiek, zwłaszcza w sytuacji zagrożenia
- porównuje obraz z innymi tekstami kultury przedstawiającymi podobną problematykę
- przedstawia wybrany tekst kultury zawierający odwołania do mitologii
- przygotowuje prezentację na temat wybranego kraju i jego specyfiki
- przygotowuje prezentację na temat wybranego motywu biblijnego
- przywołuje i interpretuje inne teksty kultury poruszające temat śmierci
- redaguje bajkę
- redaguje opis przeżyć wewnętrznych
- redaguje oryginalny scenariusz filmowy na podstawie własnego pomysłu
- redaguje reklamę
- sporządza notatkę na temat jednego z miast przedstawionych w wierszu
- uczestniczy w dyskusji na różne tematy
- wskazuje elementy zgodne z prawdą historyczną oraz te, które jej przeczą
- wskazuje inne teksty kultury mówiące o sposobie postrzegania natury przez człowieka
- wskazuje teksty kultury, w których muzyka pełni istotną rolę
- wykorzystuje bogate konteksty
- wymienia zaobserwowane przez siebie cuda natury
- wypowiada się na temat najważniejszych bogów greckich
- wypowiada się na temat rozwoju techniki i jej wpływu na życie codzienne, wskazuje wady i zalety *postrzeganiu rzeczywistości?*

Ocenę bardzo dobrą

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:

- aktywnie uczestniczyć w dyskusji
- charakteryzuje komiks jako tekst kultury, wskazuje charakterystyczne dla niego cechy
- czyta podany tekst poprawnie akcentując wszystkie wyrazy
- formułuje problem przedstawiony na obrazie
- formułuje różne sposoby wyrażania oczekiwań
- interpretuje tytuł obrazu
- interpretuje utwór
- interpretuje znaczenie tytułu
- odnajduje motywy biblijne w tekstach kultury
- odnosi problematykę bajki do własnych doświadczeń
- odróżnia informacje o faktach od opinii
- określa doświadczenia głównych bohaterów i porównuje je z własnymi
- omawia problematykę listu

- omawia przyczyny wpływu mitologii na kulturę wieków późniejszych
- posługuje się przyimkami i spójnikami w tekście
- redaguje list oficjalny
- stosuje zasady budowania akapitów
- stosuje zasady poprawnej pisowni *nie* z różnymi częściami mowy we własnym tekście
- tworzy argumentację potwierdzającą podaną tezę oraz zaprzeczającą jej
- tworzy charakterystykę wskazanego bohatera literackiego
- tworzy dialog stosując zasady interpunkcyjne
- tworzy opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy
- tworzy poprawne przymiotniki od podanych rzeczowników
- tworzy tekst, w którym stosuje pisownię wyrazów wielką i małą literą
- tworzy tekst, w którym stosuje poprawną pisownię wyrazów z *ó, u, rz, ź, ch, h*
- tworzy teksty poprawnie stosując przecinki
- układa tekst z zastosowaniem średników
- właściwie argumentuje
- wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów
- wykonuje wykresy zdań
- wykonuje wykresy zdań złożonych
- wymienia sytuacje, w których używa się strony biernej i wyjaśnia dlaczego
- wyraża swoją opinię na temat wiersza
- zdania pojedyncze nierozwinięte przekształca w zdanie pojedyncze rozwinięte

Ocenę dobrą.

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:

- charakteryzuje język fragmentu
- charakteryzuje nastrój utworu
- charakteryzuje problematykę utworu
- formułuje argumentację do podanej tezy
- formułuje argumentację do podanej tezy
- formułuje przesłanie przypowieści
- interpretuje funkcję użytych barw
- koryguje podany przykład listu oficjalnego
- koryguje zdania pojedyncze pod kątem interpunkcji
- łączy wypowiedzenia tak, aby powstały zdania złożone
- nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele poszczególnych profesji
- nazywa emocje, których doświadczają bohaterowie
- nazywa rodzaje zdań złożonych
- nazywa wrażenia oraz skojarzenia, jakie wzbudza w nim obraz
- odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia wskazanych elementów, występujących na obrazach
- odnosi problematykę fragmentu do swoich własnych doświadczeń
- odróżnia głoski dźwięczne od bezdźwięcznych oraz ustne od nosowych
- odróżnia informacje o faktach od opinii
- odróżnia spółgłoski miękkie od twardych
- odróżnić informacje o faktach od opinii
- określa doświadczenia bohaterów i porównuje je z własnymi
- określa doświadczenia bohaterów i porównuje je z własnymi
- określa doświadczenia głównych bohaterów i porównuje je z własnymi
- określa funkcję środków stylistycznych
- określa problematykę utworu
- określa temat i główną myśl tekstu
- omawia funkcję środków stylistycznych

- opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji
- opowiada o problematyce utworu
- podaje wyrazy pokrewne uzasadniające pisownię
- przekształca podaną wiadomość w list oficjalny
- redaguje plan wydarzeń opowiadania twórczego
- rozpoznaje formę wskazanej części mowy
- rozpoznaje nieodmienne części mowy w tekście
- tworzy czasowniki dokonane od niedokonanych
- tworzy formy osobowe do podanych bezokoliczników
- tworzy i zapisuje zdania złożone współrzędnie
- tworzy odpowiednie formy zaimków
- tworzy plan charakterystyki wskazanego bohatera literackiego
- tworzy plan wydarzeń opowiadania twórczego
- tworzy przysłówki od podanych przymiotników
- uzasadnia pisownię *nie* z różnymi częściami mowy w podanych przykładach
- uzasadnia pisownię podanych słów
- uzasadnia użycie dwukropka w podanych przykładach
- uzupełnia podany tekst o nawiasy
- uzupełnia podany tekst średnikami
- uzupełnia podany tekst właściwie zapisanymi słowami obcego pochodzenia
- w zdaniu wskazuje wyrazy, które tworzą związki wyrazowe
- wskazuje akcent w podanych wyrazach
- wskazuje cechy artykułu prasowego we fragmencie
- wskazuje cechy powieści *fantasy* w utworze
- wskazuje cechy powieści przygodowej w utworze
- wskazuje czasowniki nieprzechodnie
- wskazuje elementy fantastyczne i określa ich funkcję
- wskazuje elementy komizmu
- wskazuje i omawia morał w bajce
- wskazuje uosobienie oraz wyrazy dźwiękonaśladowcze i określa ich funkcje
- wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści
- wyciąga wnioski
- wyjaśnia funkcję środków stylistycznych
- wyjaśnia znaczenia dosłowne i przenośne tekstu
- zapisuje bezokoliczniki od podanych form osobowych

Ocenę dostateczną

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:

- charakteryzuje bohaterów fragmentu
- charakteryzuje bohaterów komiksu
- charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych oraz drugoplanowych
- charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu
- charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie
- charakteryzuje poszczególne części zdania
- definiuje głoski, sylaby i litery
- formułuje tezę do podanych argumentów
- nazywa emocje, których doświadcza bohater
- odnajduje w tekście błędne zapisy *nie* z różnymi częściami mowy
- odnajduje w tekście przykłady ilustrujące wskazane cechy charakteru
- odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych
- określa temat i główną myśl fragmentu
- określa tematykę utworu

- omawia pochodzenie wskazanych motywów biblijnych
- omawia specyfikę miejsca akcji
- podaje cechy mitu w podanym fragmencie
- podaje przykłady programów telewizyjnych i klasyfikuje je do właściwych kategorii
- podaje różnice pomiędzy bajką a baśnią
- przekształca czasowniki ze strony czynnej na bierną i z biernej na czynną
- przekształca równoważniki zdań w zdania
- przy redagowaniu tekstów korzystać ze słownika terminów literackich
- przygotowuje materiały do napisania charakterystyki
- przygotowuje materiały do opisu przeżyć wewnętrznych
- redaguje dialog urozmaicający akcję podanego tekstu
- rozpoznaje poszczególne typy zdań złożonych współrzędnie
- rozpoznaje wypowiedź jako tekst Nieliteracki
- rozpoznaje zdania złożone współrzędnie
- rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze
- używa zaimków w odpowiednim kontekście
- w zdaniu wskazuje miejsca, w których powinien być przecinek
- wskazuje cechy artykułu prasowego w tekście
- wskazuje cechy mitu w podanym fragmencie
- wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję
- wskazuje uosobienia w bajkach i określa ich funkcję
- wskazuje w tekście cechy gatunkowe
- wskazuje wątek główny i wątki poboczne
- wskazuje we fragmencie cechy artykułu prasowego
- wskazuje zdania, w których podmiot nie jest wykonawcą czynności
- wybiera argumenty adekwatne do określonego listu oficjalnego
- wyjaśnia funkcję rodzaju narracji
- wyjaśnia przyczynę zastosowania cudzysłowu
- wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów
- wyjaśnia zasady pisowni końcówek bezokoliczników
- wyjaśnia, dlaczego w podanym tekście zastosowano nawiasy
- wyjaśnia, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej a w jakich – nieoficjalnej odmiany języka
- wymienia cechy bajki
- wymienia cechy nieodmiennych części mowy
- wymienia części, z których składa się list oficjalny
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego

Ocenę dopuszczającą

Uczeń:

- charakteryzuje narratora
- definiuje list oficjalny
- definiuje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy
- definiuje perswazję
- definiuje wypowiedź twórczą
- definiuje zdanie złożone
- dzieli głoski na samogłoski i spółgłoski
- odnajduje hasło w słowniku poprawnej polszczyzny
- odnajduje żądane hasło w słowniku terminów literackich
- odróżnia głoski od liter
- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie
- określa miejsce, w którym znajdują się przedstawione postacie

- określa rodzaj literacki
- omawia elementy świata przedstawionego
- opisuje obraz
- podaje różnice pomiędzy tezą a hipotezą, argumentem a przykładem
- podaje zasady używania dłuższych i krótszych form zaimków
- porządkuje informacje zaprezentowane w tekście
- posługuje się terminami i pojęciami: *list oficjalny, pisownia wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h, średnik, głoski (spółgłoski miękkie i twarde, funkcje litery i, głoski dźwięczne i bezdźwięczne, głoski ustne i nosowe), wymowa (zasady akcentowania, zasady intonacji)*
- posługuje się terminami i pojęciami: *motto, apostrofa, bajka, moral, wypowiedź argumentacyjna, zasady dyskusji, nieodmienne części mowy, pisownia wyrazów z nie, dwukropek*
- posługuje się terminami i pojęciami: *narrator, powieść, świat przedstawiony, akcja, wątek, fabuła jednowątkowa, powieść fantastycznonaukowa, charakterystyka, pisownia trudnych form rzeczowników i przymiotników, odmienne części mowy, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, słownik poprawnej polszczyzny*
- posługuje się terminami i pojęciami: *podtytuł, wyrazy dźwiękonaśladowcze, środki stylistyczne (poetyckie), opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy, pisownia ą, ę oraz*
- posługuje się terminami i pojęciami: *powieść detektywistyczna (kryminalna), narracja pierwszoosobowa, anafora, fikcja literacka, opis przeżyć wewnętrznych, pisownia trudnych czasowników, zaimki, czasowniki dokonane i niedokonane, strona czynna i bierna czasowników, czasowniki przechodnie i nieprzechodnie, ludzie telewizji, programy telewizyjne*
- posługuje się terminami i pojęciami: *powieść obyczajowa, pamiętnik, przypowieść, powtórzenie, opowiadanie twórcze na podstawie mitu lub przypowieści, pisownia wyrazów obcych, użycie nawiasu, zdanie złożone, zdanie złożone podrzędnie, zdania złożone współrzędnie (łączne, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe)*
- posługuje się terminami i pojęciami: *powieść przygodowa, wyrażanie oczekiwań (perswazja), scenariusz filmowy, wypowiedź twórcza, pisownia wielką i małą literą, znaki interpunkcyjne w dialogach, części zdania*
- przedstawia podział wypowiedzeń
- przytacza pytania zadane w tekście
- relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń
- relacjonuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni partykuły *nie*
- relacjonuje zasady pisowni zakończeń *-dztwo, -dzki* oraz *-ctwo, -cki*
- relacjonuje zasady używania dwukropka
- relacjonuje zasady używania nawiasu
- rozpoznaje i wskazuje odmienne części mowy
- streszcza fragment
- wskazuje adresata lirycznego
- wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne
- wskazuje narratora
- wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego
- wskazuje różnice pomiędzy charakterystyką a opisem postaci
- wyjaśnia pojęcia: *akcja, wątek, fabuła jednowątkowa, fabuła wielowątkowa, narrator*
- wyjaśnia pojęcia: *bajka, moral, epika, uosobienie*
- wyjaśnia pojęcia: *bajka, moral, uosobienie*
- wyjaśnia pojęcia: *bajka, moral, uosobienie*
- wyjaśnia pojęcia: *Biblia, Księga Rodzaju*
- wyjaśnia pojęcia: *Biblia, przypowieść*
- wyjaśnia pojęcia: *Biblia, przypowieść*
- wyjaśnia pojęcia: *Biblia, przypowieść, talent*
- wyjaśnia pojęcia: *Biblia, przypowieść, talent*
- wyjaśnia pojęcia: *czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane*
- wyjaśnia pojęcia: *dyskusja, teza, hipoteza, argument, przykład*
- wyjaśnia pojęcia: *e-higienia, fonoholizm*
- wyjaśnia pojęcia: *mit, fakt, stereotyp*

- wyjaśnia pojęcia: *mit, mitologia, Olimp, Prometeusz, Zeus*
- wyjaśnia pojęcia: *mit, mitologia, Tartar*
- wyjaśnia pojęcia: *narracja pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa, pytanie retoryczne*
- wyjaśnia pojęcia: *narracja pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa, pytanie retoryczne*
- wyjaśnia pojęcia: *opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki*
- wyjaśnia pojęcia: *powieść detektywistyczna, szyfr*
- wyjaśnia pojęcia: *strona czynna, strona bierna, czasowniki przechodnie, czasowniki nieprzechodnie*
- wyjaśnia pojęcia: *teatr, fikcja literacka*
- wyjaśnia pojęcia: *teza, argumenty*
- wyjaśnia pojęcia: *wykrzyknik i partykuła*
- wyjaśnia pojęcia: *wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia*
- wyjaśnia pojęcia: *wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia*
- wyjaśnia pojęcia: *związek frazeologiczny*
- wyjaśnia pojęcie: *anafora*
- wyjaśnia pojęcie: *bezokolicznik*
- wyjaśnia pojęcie: *komiks*
- wyjaśnia pojęcie: *patriotyzm*
- wyjaśnia pojęcie: *powieść fantastycznonaukowa (science fiction)*
- wyjaśnia pojęcie: *powieść fantasy*
- wyjaśnia pojęcie: *powieść obyczajowa*
- wyjaśnia pojęcie: *powieść przygodowa*
- wyjaśnia pojęcie: *scenariusz filmowy*
- wyjaśnia pojęcie: *stereotyp*
- wyjaśnia pojęcie: *uchodźca*
- wyjaśnia pojęcie: *wyrazy dźwiękonaśladowcze*
- wyjaśnia, do czego służy średnik w wypowiedziach
- wylicza rodzaje perswazji
- wymienia cechy głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych
- wymienia cechy głosek ustnych i nosowych
- wymienia sytuacje, kiedy akcentujemy wyrazy na trzecią i na czwartą sylabę od końca
- definiuje słowo: *intonacja*
- wymienia cechy języka potocznego
- wymienia cechy opisu przeżyć wewnętrznych
- wymienia cechy różnych typów zdań współrzędnych
- wymienia cechy zdań złożonych współrzędnie i zdań złożonych podrzędnie
- wymienia części zdania
- wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki
- wymienia elementy urozmaicające wypowiedź twórczą
- wymienia motywy biblijne obecne w kulturze
- wymienia najważniejsze postacie z mitologii
- wymienia nieodmienne części mowy
- wymienia profesje związane z muzyką
- wymienia profesje związane z telewizją
- wymienia programy telewizyjne
- wymienia rodzaje muzeów
- wymienia rodzaje zaimków
- wymienia rodzaje związków wyrazowych

- wymienia sposoby zapisywania wyrazów obcego pochodzenia
- wymienia zasady pisowni *q, ę* oraz *om, on, em, en*
- wymienia zasady pisowni *ó* i *u, rz* i *ż* oraz *ch* i *h*
- wymienia zasady pisowni wielką i małą literą
- wymienia zasady stosowania interpunkcji w dialogach
- wymienia zasady stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym
- zdefiniuje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści
en, em, on, om, przecinek w zdaniu pojedynczym, różne rodzaje wypowiedzeń, związki wyrazowe, wyrazy poza związkami

ocena niedostateczna

uczeń nie opanował wiadomości zawartych w podstawie programowej dla kl. VI

mgr Danuta Szumacher